

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobkyne **JUDr. J., K.**, zastúpenej JUDr. A., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **J., K.**, zastúpenému JUDr. P., advokátom so sídlom v K., **o zaplatenie 5 000 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 24 C 147/2003, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2007 sp. zn. 6 Co 80/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2007 sp. zn. 6 Co 80/2006 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I rozsudkom z 1. decembra 2005 č.k. 24 C 147/2003-42 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3 dní 5 000 Sk s príslušenstvom a tiež náhradu trov konania.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 16. októbra 2007 sp. zn. 6 Co 80/2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dovolanie. Žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, lebo postupom tohto súdu mu bola odňatá možnosť konať. Odvolací súd vec prejednal v jeho neprítomnosti na pojednávaní 16. októbra 2007 napriek tomu, že v ranných hodinách pred začatím tohto pojednávania bola jeho neprítomnosť telefonicky ospravedlnená z dôvodu práceneschopnosti a súd bol požiadaný o odročenie pojednávania. Zamestnankyňa odvolacieho súdu o tom spísala riadny úradný záznam a doklad o pracovnej neschopnosti vystavený 15. októbra 2007 žalovaný následne založil do spisu. Na odvolacie pojednávanie sa nemohol dostaviť, lebo 15. októbra 2007 ho postihlo akútne ochorenie a vo večerných hodinách bol nútený vyhľadať ošetrovanie v pohotovostnej ambulancii v Prešove. Z dôvodu vysokých teplôt nebol schopný sám sa telefonicky skontaktovať so súdom a doručiť mu doklad o pracovnej neschopnosti. Predchádzajúce žiadosti o odročenie pojednávania boli vždy odôvodnené jeho vážnym zdravotným stavom a problémami v dôsledku ťažkého úrazu utrpeného pri dopravnej nehode. V žiadnom prípade nemal záujem vyhýbať sa pojednávaniam. Tým, že krajský súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, odňal mu možnosť pred súdom konať. Žalovaný dovolanie odôvodnil aj inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť (§ 238 ods. 5 O.s.p.) a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. treba s poukazom na § 2 O.s.p. brať zreteľ na zásadu, aby sa práva jedného účastníka nezneužívali na úkor druhého. Žalovaný v konaní spôsobil priesťahy (na odvolacom súde sa opakovane ospravedlnil), čím bolo negatívne dotknuté jej procesné právo na rýchle a spravodlivé konanie. V ďalšej časti vyjadrenia žalobkyňa zaujala stanovisko k právnomu titulu, na základe ktorého uplatnila žalovaný nárok na peňažné plnenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu je upravená v § 238 O.s.p. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie (ale) nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada (vid' § 238 ods. 5 O.s.p.). V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý vykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 5 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je daná, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Na vady tejto povahy je odvolací súd povinný vždy prihliadnuť (vid' § 242 ods. 1 O.s.p.).

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a /až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania žalovaný uviedol, že krajský súd mu odňal možnosť pred súdom konať, lebo na pojednávaní dňa 16. októbra 2007 v rozpore s § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti napriek tomu, že svoju neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlnil a požiadal ho o odročenie pojednávania.

Podľa ustáleného výkladu ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. sa pod odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom rozumie postup, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť

realizovať jeho procesné práva priznané zákonom. Procesným právom účastníka medziiným je, aby vec bola súdom prejednaná v jeho prítomnosti. Občiansky súdny poriadok zabezpečuje toto (aj Ústavou Slovenskej republiky zakotvené) právo účastníka tým, že súdu v § 115 ods. 1 ukladá všeobecnú povinnosť (z ktorej sú prípustné len výnimky stanovené zákonom) nariadiť na prejednanie veci pojednávanie a predvolať na pojednávanie účastníkov konania. Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pokračuje súd v konaní, i keď sú účastníci nečinní. Ak sa nedostaví riadne predvolaný účastník na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd prejednať vec v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Tieto ustanovenia platia podľa § 211 ods. 2 O.s.p. primerane aj pre konanie pred odvolacím súdom.

Zákon bližšie nešpecifikuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka je však potrebné vždy posudzovať vzhľadom na všetky individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, pričom treba mať na zreteli, že zúčastniť sa prejednávania veci pred súdom je neodňateľným právom účastníka konania v každom štádiu konania.

Zo spisu vyplýva, že v konaní na odvolacom súde došlo na základe žiadostí žalovaného opakovane k odročaniu pojednávania (21. novembra 2006, 16. januára 2007, 10. mája 2007, 20. septembra 2007). Predmetné žiadosti žalovaného boli doložené lekársym potvrdením o dlhotrvajúcej pracovnej neschopnosti žalovaného, pričom z ničoho nemožno vyvodiť, že by ich predkladanie bolo dôsledkom snahy žalovaného oddialiť vydanie rozhodnutia vo veci samej. V deň pojednávania, ktoré odvolací súd nariadil na 16. októbra 2007, bolo o 9.50 hod. odvolaciemu súdu telefonicky oznámené, že žalovaný je práceneschopný, z tohto dôvodu ospravedlňuje svoju neúčast' na pojednávani a žiada odročiť pojednávanie s tým, že potvrdenie o práceneschopnosti zašle poštou. Odvolací súd napriek tomu v uvedený deň vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného.

Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania žalovaného (z hľadiska procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.) vzal na zreteľ, že žalovaný v danom prípade včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávani nariadenom na 16. októbra 2007 a zároveň požiadal súd o jeho odročenie, pričom ako dôvod uviedol svoje akútne ochorenie. V súlade s konštantnou judikatúrou sa pritom choroba účastníka preukázaná lekársym uznanou práceneschopnosťou považuje za dôležitý dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. (viď

R 31/95). Existenciu takéhoto vážneho dôvodu žalovaný preukázal písomným potvrdením o pracovnej neschopnosti (č.l. 82 spisu). Dovolací súd so zreteľom na individuálne okolnosti daného prípadu, najmä jeho po dlhší čas trvajúcou práceneschopnosť a tiež na akútne ochorenie preukázané lekárskeým potvrdením vystaveným pred dňom nariadeného odvolacieho pojednávania, dospel k záveru, že v danom prípade (z hľadiska objektívneho) v čase odvolacieho pojednávania existoval vážny dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. a že v dôsledku toho vec nemala byť odvolacím súdom prejednaná a rozhodnutá v neprítomnosti žalovaného.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci bola žalovanému znemožnená realizácia jeho procesných práv účastníka konania (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Výskyt niektorej z väd uvedených v § 237 O.s.p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní; zároveň je ale tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.), lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na uvedenú vadu sa nezaoberal otázkou opodstatnenosti námietky, že konanie na súdoch oboch stupňov je postihnuté aj inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: